

TUSSEN

Pasen
2025

BRIEFDE

Magazine van het
Bisdom Rotterdam

‘Het zijn kleine pakketjes hoop’

Bisschop Van den Hende:

Brief over hoop

Woord van God:

*‘Lees met
een open hart’*

Bezoekwerk:

*Beweging
van hoop*

Plus:

*Roepingenzondag
2025*

3

BISSCHOP

De diepgang
van het doopsel

4

WOORD VAN GOD

'Lees met een open hart'

6

LAURENTIUS IS VERWONDERD

De Rotterdamse
Madonna

7

ELISABETH BEZOEKT

"Het zijn kleine
pakketjes hoop"

10

BISSCHOP

Brief over hoop

13

NIEUWS

Kort nieuws

14

KIEZEN VOOR DE KERK

Gabriel Gomes Barros
aan het woord

16

LAURENTIUS ZINGT

Hymne voor
het Heilig JaarDaphne van Roosendaal
Hoofdredacteur

De Kerk viert in 2025 een Heilig Jaar. Elke 25 jaar wordt er een Heilig Jaar gehouden, maar ook los daarvan kan de paus een Heilig Jaar uitroepen. Paus Franciscus deed dat in 2016 met het Heilig Jaar van Barmhartigheid. Nu in 2025 is het thema "Pelgrims van hoop".

Tussenbeide heeft vorig jaar, in de aanloop naar het Heilig Jaar, extra aandacht besteed aan pelgrimeren. Dit nummer gaat over hoop. Wat is de christelijke hoop waar het Heilig Jaar over gaat? De Nederlandse bisschoppen brachten hierover een brief uit. U leest deze op p. 20-21.

Het Heilig Jaar is een uitnodiging om met elkaar in gesprek te gaan over hoop. Wat is hoop en waarin verschilt het van optimisme of vertrouwen? De hoop die we ontvangen mogen we doorgeven in een 'beweging van hoop'. Concreet roept paus Franciscus op om naar de armen te gaan, naar zieken, naar jongeren en ouderen die eenzaam zijn, naar vluchtelingen en gevangenen. Lees daarom het verslag van de impulsdag pastoraal en diaconaal bezoekwerk op p. 24-25. De internationale gemeenschap wordt dit jaar door de paus opgeroepen om schulden kwijt te schelden van arme landen. Lees meer op p. 26-27.

Namens de redactie wens ik u veel leesplezier!

18

TIPS VAN LAURENTIUS

Lees, kijk, luister, proef

20

HEILIG JAAR

Pelgrims van hoop

22

LAURENTIUS LEEST DE BIJBEL

Hoop:
Engelen bij het lege graf

24

IMPULSBIJEENKOMST

Beweging van hoop

26

VRAAG & ANTWOORD

Waarom is schuldenvergeving
belangrijk?

28

VRONESTEYN

Roepingenzondag 2025

29

IN MEMORIA EN PERSONALIA

TUSSENBEIDE LIEVER BIJ U THUIS OP DE MAT?

Tussenbeide wordt verspreid via de parochies in het bisdom Rotterdam. Zo kunt u in de kerk dus altijd uw gratis exemplaar meenemen. Grijpt u wel eens mis? Meld u dan aan voor een persoonlijk abonnement en ontvang Tussenbeide bij u thuis via uw eigen brievenbus. We bieden u graag het gemak van een persoonlijk abonnement.*

Meld u aan via tussenbeide@bisdomrotterdam.nl of bel met het bisdom op 010 - 2815171.

* Voor een persoonlijk abonnement vragen we u een jaarlijkse gift van € 12,50

COLOFON:

Tussenbeide is een uitgave van het bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt vier keer per jaar.

Hoofdredacteur:

Daphne van Roosendaal
Redactie: Frits Vermeulen,
Jolanda de Wolf

Redactie, administratie, advertenties:

Koningin Emmaplein 3,
3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl

IBAN: NL30INGB000046304

Conceptontwikkeling,
grafisch ontwerp en vormgeving:
Dailymilk, Rotterdam

Redactioneel advies conceptontwikkeling:

Bureau Wielenga / Sjoerd Wielenga

Cover: Bisdom Rotterdam

Illustratie Laurentius: Niek van Ooijen

Vormgeving: Da's Strafl, Antwerpen
Druk: Coldset, Beringen

Abonnementen:
€ 1,50 per jaar voor parochies.

Tussenbeide wordt verpakt in rietsuiker folie.

Dit heeft het Vinçotte OK biobased **** certificaat. De folie is niet composteerbaar, maar wél volledig recyclebaar binnen het reguliere inzamelsysteem (afval wordt grondstof).

Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

De diepgang van het doopsel

+ Johannes van den Hende
Bisschop van Rotterdam

*‘Je onderdompelen
in het kerkelijk leven’*

Dagbedevaart Heilig Jaar!

Zaterdag 31 mei 11.00-17.00 uur
Heiligdom Onze Lieve Vrouw
ter Nood in Heiloo
Komt u ook?

In de paaswake en paastijd worden tientallen (jong)volwassenen gedoopt en opgenomen in de Kerk. Doopsel betekent onderdompeling. In de vroege Kerk ging een dopeling inderdaad helemaal kopje onder in een doopbassin. In onze tijd wordt gedoopt door begieting van het hoofd met water boven een doopvont. Dit wil niet zeggen dat de betekenis van de doop aan ‘diepgang’ heeft verloren. Het lijkt dat veel mensen die al gedoopt zijn oppervlakkig met hun ontvangen doopsel omgaan en dat hun geloofspraktijk stil valt of verdwijnt. De doop is eenmalig, maar vraagt om vervolgstappen in ons geloofsleven: om te beginnen meer openheid voor de gaven van de Geest heel bijzonder bij het vormsel, en de zondagse deelname aan de eucharistie.

We zien in ons bisdom een toename van het aantal dopelingen en geloofsleerlingen. Aan de ene kant is dat voor de Kerk een groot geschenk: nieuwe leden voor de Kerk als het lichaam van Christus. Aan de andere kant is het een uitdaging en opdracht voor alle leden van de Kerk die al gedoopt zijn.

Staan nieuwe katholieken open voor de Kerk als gemeenschap van geloof? Gaan zij op basis van hun doopsel en vormsel van harte deelnemen aan het kerkelijk leven in parochies van ons bisdom om te groeien in hun geloof?

En staan parochies als gemeenschappen van geloof open voor de komst van nieuwe gelovigen? Zijn we in staat om te verwelkomen en te delen van ons geloof en anderen actief uit te nodigen om mee te doen met hun talenten en gaven?

Het doopsel is het begin van ons leven met Christus en zijn Kerk. Ik hoop van harte dat we de diepgang van dit sacrament beseffen en in ere houden, zowel wanneer je gedoopt wordt alsook wanneer je al gedoopt bent. In dit Heilig Jaar 2025 op het hoogfeest van Pasen krijgen we allen een nieuwe uitnodiging en kans om als leerlingen verder te groeien in ons geloof, opnieuw geboren uit water en Geest. ■

‘Lees met een open hart’

Door Daphne van Roosendaal

Beelden: Bisdom Rotterdam

Pater Cândido Luhuma c.s.sp. (42)

Woont en werkt in: Federatie H. Maria Magdalena in Rotterdam

Is: Gids voor pelgrims bij de Romebedevaart in het Heilig Jaar

Ik ben pater Cândido, lid van de Congregatie van de Heilige Geest oftewel de spiritijnen. Ik kom oorspronkelijk uit Angola. Daar ben ik priester gewijd in 2016. Sinds maart 2024 ben ik benoemd in het bisdom Rotterdam, Federatie Maria Magdalena, in Rotterdam-Zuid. Als kind al wilde ik priester worden. Ik was erg onder de indruk van de priesters in de parochie met hun mooie gewaden. Later ging ik met mijn broer in een andere stad wonen en ging het er niet meer over. Maar in mijn binnenste was de droom steeds aan het groeien. Een week voordat ik naar het seminarie ging, vertelde ik het. Niemand had het meer verwacht.

Ik wilde priester van het bisdom worden, ook bekend als diocesane priesters. Maar er ging iets mis met de informatie over het toelatingsproces. We waren met vijf jongens uit de parochie en uiteindelijk te laat voor de aanmelding. Ik was achttien en gefrustreerd. Ik ging op reis en in de stad waar ik terecht kwam bij een familie hoorde ik voor het eerst over de spiritijnen. Ik heb deze priesters opgezocht in de parochie waar ze werkten en vond hun toewijding mooi. De spiritijnen hebben als motto: cor unum et anima una, één van hart en ziel.

Mijn roeping heb ik eerst op een kinderlijke manier begrepen, maar die is daarna gegroeid. Toen ik hoorde over de spiritijnen was het hun getuigenis die indruk op mij maakte. Hoe zij de mensen dienden, hun vriendelijkheid, de onderlinge liefde en betrokkenheid. Spiritijnen zijn missiepaters. Kort voor mijn wijding kreeg ik al telefoon dat ik benoemd was in Nederland. Na twaalf maanden van taalstudie kreeg ik de benoeming in de parochie H. Willibrordus te Gemert Bakel. Mijn woonplaats was in Handel, een bedevaartplaats in het bisdom Den Bosch. Het was mijn eerste benoeming als priester en ik heb veel te danken aan de mensen daar.

Welke bijbel heeft u?

Deze Nederlandse Willibrordbijbel. Dat is goed voor mijn taal. De bijbel is heilig en daarom maak ik er geen aantekeningen in. Ik probeer het andersom te doen: de teksten die me bijzonder aanspreken in mijn hart te schrijven. Zoals Romeinen 13, 8 over de liefde die de wet vervult: Laat je enige schuld de onderlinge liefde zijn. Wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld.

In mijn bijbel zit het prentje van mijn priesterwijding met de tekst van Jezus uit Lucas 4, 18-19: “De geest des Heren is over mij gekomen, omdat Hij mij gezalfd heeft. Hij heeft mij gezonden om aan armen de Blijde Boodschap te brengen, aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken, en aan blinden, dat zij zullen zien; om verdrukten te laten gaan in vrijheid, om een genadejaar af te kondigen van de Heer.”

Welke bijbeltekst geeft u hoop?

Die tekst van mijn priesterwijding. Het genadejaar waar het over gaat is een Heilig Jaar. Hoop is wat Jezus is komen brengen. Aan gevangenen hun vrijlating, aan blinden dat ze zien, aan verdrukten dat ze opgericht worden. Er is niets bijzonderder dan dit.

Heeft u een tip voor het Heilig Jaar?

Lees de bijbel en doe dat met een open hart. Niet zoals je de krant leest, maar als het woord van God. In onze gebeden zijn wij het vaak die praten tegen God... Maar als we de bijbel lezen en stil staan bij de passages die ons opvallen, is dat een kans om naar God te luisteren en na te denken: hoe kan ik dit of dat beter doen? ■

De Rotterdamse Madonna

Wat: De Rotterdamse Madonna
Wanneer: 1960
Wie: Gerard Héman
Materiaal: Materiaal: chamotte, polychromie, glazuur

Dit bijzondere beeld komt uit de Mariakapel van de Rotterdamse Dominicuskerk - Het Steiger. Rotterdammer Gerard Héman maakte dit herdenkingsmonument in opdracht van de binnenvaartschippers van deze stad. Zij gaven het bij de inwijding van de kerk op 14 mei 1960 cadeau, precies 20 jaar na het verwoestende bombardement op de havenstad. Het beeld symboliseert Maria's bescherming over de inwoners van de stad tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Maria zit op een halfronde goudkleurige bol en heeft het Christuskind op schoot. Haar blauwe kleet wordt door twee kleine engeltjes omhoog gehouden en lijkt de stad die onder haar voeten ligt te overspannen. Onder haar beschermende kleet zien we een aantal markante Rotterdamse gebouwen, zoals de Euromast, de toren van de Laurenskerk, de Leeuwenbrug en het Witte Huis. Zelfs een dwarsdoorsnede van de Maastunnel verwerkte Héman tussen de golven.

Het idee van Maria als mantelmadonna gaat terug op een tekst van diplomaat en schrijver Theodore Synkellos die in de zevende eeuw verhaalde over de miraculeuze redding van de stad Constantinopel. Maria bedekte toen met haar mantel de stad en beschermde de stad tegen een inname van de Avaren (Turks nomaden-volk). In later eeuwen is deze verbeelding van Maria als beschermvrouwe of 'Mater Omnium' (Moeder van allemaal) veelvuldig in de kunst toegepast. Onder de mantel van Maria vindt iedereen bescherming: pausen, edellieden en gewone mensen. Zonder aanzien des persoons. Deze Madonna van Héman strekt haar blauwe kleet beschermend over de stad uit en wendt zo onheil en oorlogsgeweld af. ■

*Door Ingrid Henkemans, Erfgoedexpert
 Museum Catharijneconvent*

AGENDA: *Heilig Jaar*

In het Heilig Jaar 2025 sluiten parochies zich aan met onder meer deze activiteiten.

6 mei, 20 mei:

Samen lezen (Rotterdam)

Elke eerste en derde dinsdag van de maand wordt in de kathedraal (Robert Fruinstraat 36) een tekst van de paus gelezen (11.00-12.00 uur na de H. Mis van 9.30 uur), zoals de bul voor het Heilig Jaar. In mei is het de encycliek "Dilexit nos" over het Heilig Hart van Jezus. De paus ziet een wereld die haar hart verloren lijkt te hebben. In het Heilig Hart van Jezus vindt hij een belangrijk antwoord voor onze tijd.

6 mei:

Parabels van hoop (Rotterdam)

In de pastorie van de H. Lambertuskerk in Rotterdam (Hoflaan 121) worden elke eerste dinsdagochtend van de maand "parabels van hoop" gelezen, zoals de parabel van de barmhartige Samaritaan, aansluitend op de eucharistieviering van 9.00 uur. Eerder zijn vier avonden gehouden "pelgrimeren in de Psalmen" over wat de psalmen aangeven over bedevaart in Bijbelse tijd.

25 mei:

Tentoonstelling en lezing (Haastrecht)

Op 23 mei opent in de Sint Barnabaskerk in Haastrecht (Grote Haven 8) een tentoonstelling over de Lijkwade van Turijn, met op 25 mei na de H. Mis van 11.00 uur een lezing. Het Heilig Jaar roept op om op pelgrimstocht te gaan. "U hoeft hier niet helemaal voor naar Turijn, waar de originele lijkwade is", aldus de organisatie. De tentoonstelling reist daarna naar de H. Willibrorduskerk in Bodegraven (juni).

26 mei:

Geloofsoopvoeding thuis (parochie HH. Maria en Jozef)

De parochie HH. Maria en Jozef heeft bijeenkomsten voor ouders over geloofsoopvoeding. Met op 26 mei: Hoe kun je als gezin 'een teken van hoop' zijn in de wereld om je heen en iets doen voor mensen die de hoop misschien verloren hebben?

31 mei:

Diocesane bedevaart (Heiloo)

Het bisdom organiseert een bedevaart op 31 mei naar het Heiligdom O.L.V. ter Nood in Heiloo. Paus Franciscus noemt Maria in zijn bul voor het Heilig "Moeder van de hoop". Verschillende parochies reizen samen met een bus. Vraag na in uw parochie of kom op eigen gelegenheid.

6 juni:

Mini-symposium (Roelofarendsveen)

Op 6 juni wordt in de H. Petruskerk in Roelofarendsveen (Noordeinde 187) een mini-symposium georganiseerd (19.30-22.15 uur): Hoop in onrustige tijden. Sprekers zijn bisschop Van den Hende en Leo Fijen.

9 juni:

Fietstocht (Westland en Hoek van Holland)

Op 9 juni organiseert de parochie-federatie "Sint Franciscus tussen duin en tuin" een fietstocht langs plekken van hoop. Deze mini-pelgrimage gaat langs plekken waar mensen hoop willen doorgeven aan mensen in nood. Startpunt: Sint Adrianuskerk in Naaldwijk (Molenstraat 29), 10.30 uur H. Mis, 11.45 uur fietstocht.

22 juni:

Sacramentsprocessie (Rijpwetering, Oude Ade)

Op 22 juni (Sacramentsdag) wordt in het Heilig Jaar een oude traditie opgepakt om op weg te gaan. Om 14.00 uur is er een sacramentsprocessie van de O.L.V. Geboortekerk in Rijpwetering naar de H. Bavokerk in Oude Ade. Onderweg is er op twee momenten aanbidding van het Allerheiligste, er wordt uit de bijbel gelezen, gebeden en gezongen.

12 juli:

Nationale Bedevaart Brielle

Het heiligdom HH. Martelaren van Gorcum verwelkomt op 12 juli weer vele pelgrims tijdens de Nationale Bedevaart "Pelgrims van hoop". Kijk voor meer informatie op martelarenvangorcum.nl.

27 september:

Pelgrimstocht (vanaf Aarlanderveen)

Op 27 september is er een pelgrimstocht in de H. Claraparochie. De wandeltocht (aanvang 8.30 uur) gaat langs de kerken van de Clara-parochie: Aarlanderveen-Nieuwkoop-Noorden-Zevenhoven-Nieuwveen-Langeraar. Met gebedsmomenten rond "pelgrims van hoop".

Geloofsbelijdenis (Zoetermeer)

De H. Nicolaasparochie in Zoetermeer sluit met activiteiten aan bij het Heilig Jaar en bidt in de zondagsvieringen de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel. Het is 1700 jaar geleden dat in Nicea (325) een groot oecumenisch concilie werd gehouden, waaraan bisschoppen uit de hele Wereldkerk deelnamen. Het concilie beleeft dat Jezus God én mens is, één in wezen met de Vader, door wie alles geschapen is. ■

“HET ZIJN KLEINE

“Nóg meer?” Een jongeman heeft zojuist 50 tassen met fruit, drankjes en verzorgingsproducten naar zijn auto gebracht. Als hij de draagkar terug komt brengen, staan twee in het rood geklede dames van stichting Progreso en vrijwilligersgroep Flores das ilhas met nog 12 tasjes in de handen. “Zeker, deze zijn ook nog voor jullie. 62 pakketten wilden jullie toch? Je bent een jonge gast, kom op, laat je spierballen werken.” De jongen lacht, veegt het zweet van zijn voorhoofd en neemt in dankbaarheid de tassen aan. Hij komt ze namens Leger des Heils ophalen om die aan hun cliënten uit te delen.

Door Celine Timmerman

Op deze zondagmiddag is Post West, het buurtcentrum in Rotterdam West, het uitdeelpunt van de Valentijnspakkettenactie van Progreso en Flores das ilhas. Deze stichting is geworteld in de katholieke Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam. ‘Flores das ilhas’ betekent: bloemen van de (Kaapverdische) eilanden. Een van de projecten van Progreso en Flores das ilhas is de jaarlijkse Valentijns actie in een weekend rond Valentijnsdag.

GEVEN MET LIEFDE

Progreso wil onder andere eenzaamheid en armoede onder dak- en thuislozen in Rotterdam tegengaan. Dit doen ze door sociale en culturele activiteiten te organiseren, ouderen thuis en in het ziekenhuis te bezoeken en door uitstapjes met hen te maken.

“Deze Valentijnsactie houden we om de mensen te laten zien dat wij ze zien en om ze geven”, zegt Maria Lopes, de drijvende kracht achter de stichting. “Met die pakketten geven we de mensen ook een beetje hoop.

Wij geven met liefde. We willen de mensen laten voelen dat ze niet alleen zijn. Ook al leven ze op straat, wij denken aan hen.”

MAATWERK

De in totaal 1664 pakketjes zijn allemaal verschillend qua inhoud en afgestemd op vrouw, man en kind. Die laatste doelgroep is dit jaar nieuw: voor hen zijn er tasjes met fruit, drankjes en speelgoed samengesteld. Lopes: “Ik kwam op het idee omdat ik een moeder in het park sprak die mij vertelde dat ze geen enkel speelgoed had voor haar kinderen. Toen dacht ik: dan gaan wij dat regelen.” Dit jaar krijgen twintig moeders kinderpakketjes mee voor in totaal 45 kinderen.

NAMENLIJST

In Post West gaan de deuren bijna open. Buiten staat al een lange rij met mensen die voor zichzelf, en dus niet via een organisatie, een pakket komen ophalen. Sommigen staan al een uur buiten te wachten. Vrijwilligster Maria Ramos kijkt een paar minuten voor de opening op haar horloge. “Het is écht nog geen tijd”, zegt ze tegen een vrijwilliger die de

Ontmoeting, samenwerking en vele handen maken licht werk bij de Valentijnsactie.

PAKKETJES HOOP”

deur nog even dicht moet houden. Ramos controleert nogmaals de namenlijst en gaat de inhoud van de tasjes na.

Wanneer het dan eindelijk zover is, zwaaien de deuren open. De wachtenden worden met een glimlach en een knuffel door de Kaapverdiaanse Maria Lopes ontvangen. Met goede bekenden maakt ze zelfs een dansje. Maria Lopes blijkt bijna iedereen persoonlijk te kennen. Na ontvangst van het pakket moeten de mensen direct naar de uitgang lopen. Dat blijkt wat verwarring op te leveren. “Is er geen lunch?”

ORGANISATIE

Vanwege gebrek aan geld en vrijwilligers is er dit jaar geen Valentijnslunch, die door Progresso en Flores das ilhas tot vorig jaar in een zaal in Post West gehouden werd. Het middageten werd aangeboden om mensen gezelligheid en een volle maag te bezorgen. “Er zijn veel vrijwilligers overleden of ziek en dus kregen we het dit jaar niet rond”, zegt Lopes. “Ik begrijp de mensen wel dat ze bedroefd zijn, dat zijn wij ook.”

Dat wil niet zeggen dat de mensen niet blij zijn met hun pakketje. Saskia (48) loopt met dochter Liv (7) en kennis Jerney (25) met een arm vol tassen naar buiten. Ze halen het voor vijf gezinnen op met in totaal elf kinderen. “Wij komen speciaal uit Zuid hiervoor”, zegt de Rotterdamse.

EXTRAATJE

“Wij hoorden via via van dit initiatief en zijn hier nu voor de eerste keer. Wij leven momenteel van de Voedselbank en dan komt zo’n pakket als geroepen.” Dochter Liv heeft haar speelgoedje in haar tas ontdekt. Ze straalt. Saskia: “Het geeft mij een goed gevoel als ik haar zo zie. Dit is net even dat extraatje hoop dat we hierdoor krijgen.”

PAKKETJES HOOP

Ondertussen is bestuurslid Sjaak van der Werf van Stichting Kledingbank aangekomen. De stichting heeft 70 pakketten voor hun cliënten aangevraagd, als verrassing. “Als komende week de mensen hun kledingpakket komen halen, geven we hen een tas mee als extraatje. Velen kunnen dat goed gebruiken”, zegt Van der Werf. “Het zijn kleine pakketjes hoop.”

DELEN

Het bestuurslid mag zijn gezinswagen bij de uitgang parkeren, waardoor het makkelijker is om de pakketjes in te laden. Ondertussen blijven mensen naar het buurtcentrum komen om een pakketje op te halen. Voorzitter en oprichter van Progresso en Flores das ilhas Joao Gomes bekijkt alles met een glimlach van een afstandje. “We zijn katholieken, dus op het moment dat we brood hebben dan delen we het. We hopen dat de mensen zich gezien voelen en weten: wij helpen jullie.” ■

Beelden: Bisdrom Rotterdam

Op zondag 29 december werd het Heilig Jaar geopend in het bisdom met een eucharistieviering in de kathedraal in Rotterdam.

BRIEF OVER HOOP

Door: bisschop Van den Hende en pater Steenvoorde OP

In een ontmoeting van bisschop Van den Hende en pater Richard Steenvoorde OP (diocesane studentenparochie H. Catharina van Alexandrië) kwam het idee op om in het Heilig Jaar in gesprek te gaan met jongeren over het thema hoop. Het materiaal dat werd ontwikkeld voor jongeren, kan jong én oud inspireren. Op bisdomrotterdam.nl is het hele pakket te downloaden met een handleiding voor een luistergesprek, bijbelteksten en deze brief over hoop.

In 2025 viert de Kerk in de hele wereld een Heilig Jaar met als thema “Pelgrims van hoop”. In ons leven hebben we allemaal hoop nodig. Hoop geeft kracht in moeilijke tijden en moedigt ons aan om door te gaan. Voor christenen is hoop echter meer dan optimisme of een vaag vertrouwen dat alles wel goed komt. Hoop is een gave van God, geworteld in ons geloof in Jezus Christus.

In de brieven Spe Salvi (2007) van paus Benedictus XVI en Spes non confundit (2024) van paus Franciscus ontdekken we hoe hoop ons leven kan verrijken en verdiepen. Hieronder vatten we de twee brieven kort samen. Wij nodigen jullie uit om in jullie eigen gemeenschappen en vriendenkringen over deze thema's in gesprek te gaan.

DE KERN VAN HOOP:

GODS BELOFTE EN EEUWIG LEVEN

Hoop is niet alleen een verlangen naar geluk of succes in het hier en nu. Het is de diepe zekerheid dat ons leven niet eindigt met de dood, maar dat we bestemd zijn voor een eeuwig leven bij God. Deze hoop is gebouwd op de belofte dat we uiteindelijk in Gods liefdevolle aanwezigheid mogen leven,

dat we uitzien naar een toekomst die verder gaat dan wat we nu kennen. Dit eeuwige perspectief helpt ons om het leven op een nieuwe manier te zien. Wat wij nu meemaken is niet het einde - er is een groter plan waarin we uiteindelijk worden opgenomen in Gods liefde. Als je vragen hebt over de zin en richting in je leven, wil deze hoop een anker zijn en betekenis geven.

HOOP IN ACTIE:

SOCIALE BETROKKENHEID EN SOLIDARITEIT

Tegelijkertijd is hoop niet passief. Het is een kracht die ons aanzet tot actie en die ons uitnodigt om ons in te zetten voor een betere wereld. Hoop inspireert ons om ons geloof zichtbaar te maken door ons in te zetten voor rechtvaardigheid, vrede, en zorg voor de schepping. Het moedigt ons aan om met liefde en toewijding om te zien naar de mensen om ons heen, vooral naar wie het moeilijk heeft. Door hoop te putten uit ons geloof, kunnen we samen werken aan een wereld waarin iedereen een plek heeft. Kleine daden van vriendelijkheid, solidariteit, en liefde kunnen anderen inspireren en ons geloof omzetten in concrete daden die de wereld helpen veranderen. ►

'Voor
christenen
is hoop
meer dan
optimisme'

Geloofsgesprek tijdens een Tour of Faith.

HOOP ONDERSCHIEDEN

Het is belangrijk dat onze hoop echt en diep is, en niet gebaseerd op valse beloften van succes of roem. Hoop die gericht is op materiële dingen, zoals rijkdom of populariteit, kan ons vaak teleurstellen omdat deze doelen oppervlakkig en tijdelijk zijn. Als we ons geluk zoeken in bezit, status, of andere oppervlakkige doelen, verliezen we het grotere doel uit het oog. Ware hoop helpt ons om op zoek te gaan naar wat ons werkelijk gelukkig maakt: liefde, vriendschap, en een leven met God. Het gaat niet om wat we hebben, maar om wie we zijn en hoe we in relatie staan tot anderen en tot God.

DE GEMEENSCHAP ALS BRON VAN HOOP

Hoop is niet iets dat we alleen hoeven te dragen. We vinden kracht in de gemeenschap, waar we elkaar kunnen steunen en aanmoedigen, vooral in moeilijke tijden. Samen staan we sterker, en in de Kerk en in onze vriendenkring vinden we mensen die ons begrijpen en bij wie we terecht kunnen. De Kerk is een

plek waar hoop leeft, waar we elkaar tot steun zijn en elkaar inspireren. Samen kunnen we bouwen aan het Lichaam van Christus, waarin we met elkaar verbonden zijn. Zo groeit hoop uit tot iets dat we samen beleven en delen.

HOOP ALS EEN ACTIEVE DEUGD

Hoop is geen vanzelfsprekendheid - het is een deugd die we kunnen oefenen en die groeit door gebed, het Woord van God, en de sacramenten. Door ons open

te stellen voor Gods Geest worden we gesterkt in onze hoop. Dit vraagt van ons dat we tijd nemen voor stilte en gebed, dat we ons hart openen voor God en onze hoop steeds opnieuw laten vullen door Hem. Hoop is dus niet alleen een gevoel, maar iets waar we ons voor inzetten, dat we leven en dat we doorgeven aan anderen. Het is een werkwoord: hoop wordt sterker wanneer we anderen bemoedigen en onszelf inzetten voor iets wat groter is dan wijzelf.

HOOP DIE ONS DRAAGT

In deze visie op hoop ontdekken we een volwaardig, rijk beeld. Hoop is geworteld in de belofte van Gods eeuwige liefde en geeft ons innerlijk kracht. Tegelijkertijd is hoop ook een actieve kracht, die ons motiveert om ons geloof te tonen in de manier waarop we leven en de keuzes die we maken. Zo wordt hoop iets dat ons door alles heen kan dragen. Het geeft ons een innerlijk fundament en zet ons in beweging voor de wereld.

Iedere gelovige staat voor de uitdaging om deze hoop in het eigen leven toe te passen, om zowel naar binnen als naar buiten te kijken. We mogen ons leven zien in het licht van Gods eeuwige liefde, en we mogen ons tegelijkertijd inzetten voor onze gemeenschap en voor iedereen die hoop nodig heeft. Op deze manier kunnen we groeien als gelovige mensen en een bron van hoop zijn voor een wereld die het soms zo hard nodig heeft. ■

Vragen over hoop

- Wat betekent hoop voor jou persoonlijk, en hoe verschilt dat van optimisme of vertrouwen?
- Hoe kun jij persoonlijk bijdragen aan het geven van hoop aan anderen?
- Wat zijn volgens jou de grootste uitdagingen voor mensen om hoop te houden in deze tijd? Hoe ga jij hiermee om?
- Hoe kun je een onderscheid maken tussen echte hoop en valse beloften, zoals materieel succes of status? Hoe herken je het verschil?

KORT – KORT – KORT – NIEUWS

Beeld: Bisdom Rotterdam

Opbrengst collecte openingsviering Heilig Jaar

In de eucharistieviering op 29 december bij de opening van het Heilig Jaar werd gecollecteerd voor twee scholen in Libanon die beheerd worden door patriarch Ignatius Youssef III Younan (Syrisch-katholieke Kerk in Libanon). Er werd ruim drieduizend euro ingezameld. Door de oorlog en strijd in het Midden-Oosten heeft de Libanese samenleving het ontzettend moeilijk.

Landelijke Romebedevaart: 158 bisdompelgrims

In de meivakantie wordt een landelijke bedevaart georganiseerd naar Rome vanwege het Heilig Jaar. In totaal nemen vanuit het bisdom Rotterdam 158 pelgrims deel. Op 9 maart kwamen zij samen voor kennis-making en ontmoeting in Woerden (H. Bonaventura kerk, parochie Pax Christi). Ook jongeren die deelnemen aan de jongerenreis sloten hierbij aan.

Beeld: Bisdom Rotterdam

Bisschop en burgemeester op werkbezoek in Spijkenisse

Op 17 februari bezocht bisschop Van den Hende samen met burgemeester Foort van Oosten de H. Felicitas-kerk in Spijkenisse (parochie HH. Nicolaas Pieck en gezellen). Zij werden ontvangen door vertegenwoordigers van het parochiebestuur, caritasbestuur, de parochielocatie en pastoor Egging.

Beeld: Bisdom Rotterdam

Nieuwe site Meldpunt Rooms-Katholieke Kerk

Het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag RKK heeft een nieuwe website op rkmeldpunt.nl. De vorige website van het Meldpunt dateerde uit 2015. Daarom was het wenselijk de vormgeving van de website te vernieuwen. Mensen die grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren in de R.-K. Kerk kunnen dit telefonisch melden. Ook kan er een formulier worden ingevuld op de website.

Meldpunt
Grensoverschrijdend Gedrag RKK

Jubileumaflaat

Paus Franciscus benadrukt in zijn bul "Spes non confundit" ("De hoop stelt niet teleur", Romeinen 5, 5) de rijkdom van Gods barmhartigheid. In het kader van de oneindige barmhartigheid van God wijst de paus op de mogelijkheid om in het Heilig Jaar een aflaat te ontvangen. Hij schrijft dat een aflaat een bijzondere uitnodiging is om "te ontdekken hoe onbeperkt de barmhartigheid van God is". Zonde brengt gehechtheid aan zonde en aan de dingen van de wereld met zich mee. Deze gehechtheid vervreemdt ons van God. Om hiervan los te komen hebben we als mens na de vergeving van zonden (de biecht) ook loutering nodig om ten overstaan van God opnieuw een nieuwe mens te kunnen zijn (Efeziërs 4, 24). Een aflaat is bedoeld om ten overstaan van God bevrijd te worden van alles wat overbleef van de gevolgen van de zonde. Lees meer over de jubileumaflaat en jubileumkerken op bisdomrotterdam.nl.

Oproep Europese bisschoppen

De Commissie van de Bisschoppenconferenties van de Europese Unie (COMECE) heeft op 4 maart een verklaring uitgebracht waarin nadrukkelijk steun voor Oekraïne wordt uitgesproken. De Raad van Europese Bisschoppenconferenties (CCEE) organiseerde tijdens de Veertigdagentijd een Europese gebedsestafette, waarbij de mis werd opgedragen voor slachtoffers van oorlog en om rechtvaardige en duurzame vrede. In het bisdom Rotterdam was er op 29 maart een eucharistieviering in de kathedraal als onderdeel van deze estafette, met bisschop Van den Hende als celebrant.

Kiezen voor DE KERK

Door Celine Timmerman

Waarom kiezen mensen op latere leeftijd voor de Katholieke Kerk? In Kiezen voor de Kerk vragen we het aan recent verwelkomde kerktoetreders. Deze keer Gabriel Gomes Barros (25).

Gabriel Gomes Barros:

'Ik denk nu meer na over mijn leven'

H Hoe ben je met het geloof in aanraking gekomen?

"Ik ging vroeger naar een christelijke school, hoewel we er thuis niet echt mee bezig waren. Ik zag God wel als leidraad in mijn leven, maar ik ging niet actief naar de kerk en was niet gedoopt. In 2021 overleed mijn vader bij een brand in zijn huis. Mijn moeder was al overleden toen ik 1,5 jaar oud was. Toen bereikte ik een dieptepunt, ook in mijn geloof. Ik ben lang boos geweest op God. Mijn vader was net beter verklaard van een levensbedreigende ziekte, en nu dit. Toch is die dip in mijn geloof wel goed geweest. Want na een dip kan je alleen maar omhoog."

Wat was het kantelpunt?

"Mijn vader had zijn uitvaart in de kathedraal van Rotterdam. De plebaan kon hem niet besprenkelen met heilig water, omdat mijn vader niet gedoopt was. Dat raakte me. Zijn moeder wilde hem wel laten dopen, maar alleen in Fatima (Portugal). Dat is er nooit van gekomen. Mijn vader was blijkbaar niet gelovig genoeg voor de kerk. Toen besloot ik: ik duik met volle overtuiging het katholicisme in en wil daarbij een voorbeeld zijn voor mijn oma, mijn vijf zussen en mijn neefjes en nichtjes."

Wat raakt je zo in het katholieke geloof?

"Dat het een wereldwijde gemeenschap is. Het idee dat er een miljard katholieke mensen hetzelfde geloof delen, vind ik geweldig. In Zuid-Afrika ging ik eens naar een viering. Het was gewoon thuiskomen, maar dan in een ander land. Daarbij vind ik de traditie erg mooi, wat Jezus Christus ons heeft gegeven. De zeven sacramenten vind ik ook krachtig."

Ben je door je toetreding tot de Katholieke Kerk veranderd?

"Zeker. Ik denk meer na over mijn leven en mijn dagelijkse zondes. Hoe wil ik mijn levenspad volgen met Jezus? En hoe kan ik goed doen voor de wereld als ik met Hem loop?"

Wat heeft het katholicisme tot nu toe toegevoegd aan je leven?

"Ik kijk elke dag van de week uit naar de zondag. Waar ik tussen mensen zit die met mij God prijzen. Ik ga echt met vreugde naar de kerk. Je hebt ook jongeren die moeten naar de kerk van hun ouders en mensen die naar de kerk gaan omdat ze dat gewend zijn. Maar weten zij wel de inhoud achter de rituelen? Die zijn zó mooi."

Hoe reageerde je omgeving op je bekering?

"Mijn zussen vinden het mooi, ze merken ook dat ik ten goede verander. Ik probeer mijn vijf neefjes en mijn nichtje ook mee te nemen in mijn geloofsreis. Ze krijgen voor hun verjaardag van mij ook een kinderbijbel met prenten, zo geef ik een stukje hoop door. Mijn vrienden vinden het ook mooi, ook mijn moslimvrienden. Hen moedig ik aan om in hun eigen geloof te duiken en ervan te leren. Geloof voegt iets toe aan het leven."

Zijn er voor jou lastige dingen of thema's in het katholieke geloof?

"In het begin snapte ik de rol van heiligen niet. Toen legde de plebaan uit dat je niet alleen tot een heilige bidt, maar dat de heilige je verder kan helpen om heilig te worden. Dat was wel een eyeopener voor me." ■

HYMNE HEILIG JAAR: *Pelgrims van Hoop*

Door Jolanda de Wolf

Frank Kazenbroot (O. Praem.) was tot begin dit jaar geestelijk verzorger in het Hagaziekenhuis. Nu hij met pensioen is, breekt een nieuwe levensfase voor hem aan. "Ik moet nog een beetje gaan ervaren hoe dit gaat worden. Daar past de Romereis goed bij die ik ga maken. Ik ga mee met de nationale bedevaart naar Rome in dit Jubeljaar. We gaan als Pelgrims van Hoop."

Kazenbroot: "De hymne 'Pelgrims van Hoop' die voor dit Jubeljaar is geschreven, heb ik geleerd in het koor in Overschie. Onlangs hebben we het lied gezongen aan het einde van de viering. We zijn een kleine maar heel fijne gemeenschap, onderdeel van de Bernadetteparochie. Maar niet alleen in Overschie zingen we dit lied, we zingen het in het hele bisdom, zelfs internationaal. En in alle landen kan men het in de eigen taal zingen. Ook toen paus Franciscus het Jubeljaar 2025 opende, werd deze hymne gezongen. Het is prachtig dat een lied als dit wereldwijd klinkt. Dan voel je ineens die Wereldkerk."

"Het begin van het lied is al meteen mooi, poëtisch ook: 'Vlam van liefde, hoop die ons doet leven.' Dat God 'Vlam van liefde' wordt genoemd! Het is een prachtige openingszin om naar God toe te zingen. En dan in de tweede regel: 'Bron van vrede en eeuwig leven.' Dit is troostend en actueel tegelijk. Want we leven in een moeilijke tijd, met veel onrust en wanhoop. En dan komt dit lied als een hoopvol

lied. Bijna een protest tegen alle wanhoop in. Het lied vertelt ons als het ware dat het laatste woord nog niet is gezegd. Er is nog een ander verhaal: het verhaal van God. Het is een mystiek lied, het gaat de diepte in van het geloof. Tegelijk is het geëngageerd. Dat komt naar voren in een zin als: 'Wie gebroken is, mag uw Zoon ontmoeten.' Dat is een prachtige frase. Wij maken allemaal wel een breuk mee in ons leven. Er is verlies of ziekte of je wordt in de marge gedrukt. En juist daar is de mogelijkheid om met Jezus op weg te gaan."

Het tempo van deze hymne is gaande. Dit versterkt het idee van samen zingend, samen onderweg zijn. In zowel refrein als couplet begint praktisch elke zin met twee korte noten met daarop volgend een sprong naar boven in de melodie. Dit geeft het gevoel dat er hoop gloort aan de horizon. Waar de melodie van het refrein in majeur staat, staat die van het couplet in mineur. Vooral de terugkeer na elk couplet naar het refrein in majeur, versterkt het hoopvolle karakter van de tekst.

Kazenbroot: "In het lied is de geest van paus van Franciscus voelbaar. De zorg voor de kleinen, de gebrokenen, mensen die wij feitelijk allemaal zijn. Het lied kent een zekere nederigheid; een Franciscaanse eenvoud. En het lied roept ons op om níet mee te gaan met de mensen die verharden, maar juist zachtmoedig te blijven."

"In het laatste couplet zingen we: 'Ik ben God met u. Ga, ontvang mijn zegen.' En in het aansluitende refrein klinkt er: 'Laat ons veilig voortgaan.' Want God geeft ons die veiligheid. Ook al gaat niet alles goed in het leven, we gaan aan de hand van God." ■

Zing ook mee!

De hymne voor het Heilig Jaar is als kaart verspreid naar de parochies in het bisdom Rotterdam.

Refrein:

Vlam van lief-de, hoop die ons doet le-ven, hoor ons
 lied, een lof - zang uit ons hart. Gij de
 bron van vred' en eeu - wig le - ven, laat ons
 vei - lig voort - gaan aan uw hand._____

1. Al - le lan - den, vol - ke - ren en ta - len
 2. Goe-de God, ge - dul - dig, vol er - bar - men,
 3. On - ze o - gen zien de nieu-we mor - gen.

1. die in nacht en dui - ter - nis ver - dwa - len,
 2. toon uw trouw aan klei - nen en aan ar - men.
 3. Gij komt na - der, houdt U niet ver - bor - gen,

1. zien een licht: uw Woord komt hen be - zoe-ken.
 2. Bron van hoop, Gij scheidt een nieu-we aar - de.
 3. zendt ons uit: 'Ver - kon - digt al - ler - we-gen:

1. Wie ge - bro-ken is, mag uw Zoon ont - moe- ten.
 2. Zend uw A - dem, God, laat ons niet ver - har - den.
 3. Ik ben God met u. Ga, ont-vang mijn ze - gen!'

Lees – Kijk – Luister – Proef

Beeld: Bisdome Rotterdam

BOEKEN

Tweede Wereldoorlog: Verzet en zielzorg

In 2024 verscheen het boek “Pater Victor, verzetsman” over pater dominicaan Nicolaas Apeldoorn, die uitgroeide tot een belangrijke aanvoerder van het verzet in Rotterdam, Den Haag en omstreken. Zijn hulp aan onderduikers redde vele levens. Daarvoor zocht hij samenwerking met gereformeerde, hervormde en communistische verzetsbewegingen. Hans Kanters: Pater Victor, verzetsman, 240 pagina's € 24,95, uitgeverij Ad Donker, ISBN 9789061007777.

Ook uit 2024 is het boek “Zielzorg onder gedeporteerden”. Dit vertelt aan de hand van hun historische getuigenissen over de inzet van dominee Nico Buffinga en pater Coen Verheijen CSM voor de mannen die werden opgepakt bij de Rotterdamse razzia (10-11 november 1944) en tewerkgesteld. Dr. Anne Schipper: Zielzorg onder gedeporteerden, uitgeverij LuluLily, ISBN 9789082634822.

BOEK

Kansfonds en ‘katholieke liefdadigheid’

Op 5 februari nam burgemeester Schouten van Rotterdam het eerste exemplaar in ontvangst van ‘De naoorlogse geschiedenis van katholieke liefdadigheid: Kansfonds en de betekenis van omzien naar elkaar.’ Bisschop Van den Hende was aanwezig bij de presentatie en benadrukte dat de rode draad in het werk van het Kansfonds de christelijke naastenliefde is, gericht op de volle breedte van de samenleving. Uitgeverij Walburg Pers ISBN 9789464563887

Beeld: Kansfonds

VIDEO

WJD@Home

Van 24 t/m 26 januari kwamen jonge katholieken samen in Helvoirt voor de WJD@Home. Ook vanuit het bisdom Rotterdam namen jongeren deel. Bisschop Van den Hende gaf een workshop over het sacrament van boete en verzoening, voorafgaand aan de avond van barmhartigheid op zaterdagavond. KatholiekLeven.nl maakte livestreams en video's en sprak onder meer met Kelly uit Den Haag over de workshop “Wat is Gods plan voor mij?”

Beeld: KatholiekLeven.nl

VIDEO

Bisschop in Geloofsgesprek over hoop

Bisschop Van den Hende was te gast in een Geloofsgesprek op NPO2 en sprak over hoop. “Hoop is iets dat je ontvangt, dat ook kan groeien, en dat ook onder druk kan staan. Daarom is een ‘beweging van hoop’ belangrijk.” Paus Franciscus roept hier ook toe op in het Heilig Jaar. “Hij noemt een aantal bewegingen van hoop. Ga je vanuit Christus naar mensen toe die eenzaam zijn? Ga je naar armen, naar mensen die leven met een beperking, mensen die gevlucht zijn? Hoop ontvangen is ook een opdracht om hoop te delen met anderen in concrete woorden en daden.”

WEBSITE

Bewegingvanhoop.nl

De Kerk richt dit jaar de schijnwerpers op plekken van hoop, op hoopvolle gebeurtenissen en op mensen die hoop uitstralen. Op de website bewegingvanhoop.nl zijn verhalen van hoop te vinden. Iedereen is welkom om mee te doen en samen verhalen van hoop te creëren. Inclusief een ‘toolkit’ voor parochies.

Scan de QR-code of ga naar tussenbeide.nl

Westmalle Duo

Met de typische Westmalle-gist als de "belangrijkste medewerker van de brouwerij".

Door Fedor Vogel

Sinds maart 2025 is er een 'nieuw' Westmalle-bier tijdelijk verkrijgbaar, alleen op fust en te vinden bij de betere horecazaken, niet op fles dus. Echt nieuw is het bier niet, want het is een blend van Westmalle Extra (4,8% alc.vol) en Westmalle Tripel (9,5% alc.vol). Dat klinkt als een kunstje, toch is het een uitzonderlijk smaakvol nieuwtje. Het bier heet Westmalle Duo (7,2% alc.vol).

De Westmalle Duo is aangekondigd als een tijdelijk bier, maar het is niet ondenkbaar dat het bier vaker opnieuw 'tijdelijk' terugkomt. Dat heeft te maken met de productiecapaciteit in de abdij van Westmalle. Daar nemen ze de tijd. De Westmalle Extra (het vroegere referbier voor de paters en broeders) wordt slechts om de zeven weken gebrouwen en dat bepaalt dus ook de productiemogelijkheden van de nieuwe Duo. De abdij en de monniken willen geen productiestress, de brouwerij is niet volume-gedreven, zoals commerciële brouwerijen wel. Daarom wordt de productie van de Duo bewust kleinschalig gehouden.

De trappisten in Westmalle brouwen al zo'n honderd jaar drie bieren en de Duo is daarop een mooie aanvulling. De typische Westmalle-gist is de meest bepalende factor van de bieren. De monniken noemen de gist - een levend organisme - soms ook wel gekscherend de belangrijkste medewerker van de brouwerij, hij bepaalt immers voor een heel groot deel de smaak van hun bieren. De complexiteit die zij met de gist kunnen maken, met aroma's van banaan, is heel belangrijk voor de bieren.

In het nieuwe tapbier Westmalle Duo hebben de brouwers de ideale mix gevonden: Extra heeft zijn kenmerkende frisheid, Tripel heeft zijn volmondigheid en body. Voor de tapruiter (de afbeelding op de tapkraan in de horeca) hebben de trappisten gekozen voor de basiskleur groen, en laat dat nu ook de kleur zijn die je krijgt als je de kleuren lichtblauw (van de Extra) en goudgeel (van de Tripel) mengt.

Wie niet in de gelegenheid is om naar de horeca te gaan om de Westmalle Duo te proeven kan natuurlijk ook zelf thuis een Duo mengen. Meng een fles Westmalle Extra (lichtblauwe etiket) en een fles Westmalle Tripel (lichtgele etiket) in de verhouding 50/50. ■

BIERTIP

Bier:

Westmalle Duo - 7,2 % alc.vol.

Brouwerij:

Abdijbrouwerij Trappist Westmalle (B).

De Proef:

Een romig en volmondig tapbier (niet op fles verkrijgbaar) dat de bekende aroma's van banaan en hopbitterheid van de Tripel mengt met de frisheid van de Extra.

In deze column schrijft Fedor Vogel over de zin en onzin rond abdij- en trappistenbieren. Fedor Vogel is uitgever en hoofdredacteur van Bier! magazine, Brouw! magazine en Bierradio.nl. Hij is al sinds zijn jeugd actief binnen de Kerk en op dit moment bestuurslid van de H. Theresia van Ávila-parochie in katholiek Drechtsteden.

HEILIG JAAR: *Pelgrims van hoop*

De Nederlandse bisschoppen schreven een brief bij gelegenheid van het Jubeljaar 2025. De bisschoppen roepen op tot een 'beweging van hoop'. Dit is de tekst van de brief.

Een 'Jubeljaar' of 'Heilig Jaar' is van oorsprong een oudtestamentische traditie, die nu elke 25 jaar wordt herhaald. Paus Franciscus heeft aan het Heilig Jaar 2025 het thema 'Pelgrims van hoop' meegegeven. [...] Wij richten ons tot u met deze brief, om met u samen na te denken over de betekenis van 'hoop' in ons leven, in onze geloofsgemeenschap en in de samenleving.

DE HOOP DIE NIET TELEURSTELT

'Hoop' is een heel oud religieus thema. We spreken van "de christelijke hoop die

in ons leeft". Daarmee bedoelen we dat Jezus Christus gestorven én verrezen is en daardoor voor ons het perspectief op eeuwig leven heeft geopend. Voor gelovige mensen betekent dit dat er altijd hoop is op een betere toekomst: hier of in het hiernamaals. Vertaald naar het leven van alledag betekent dit dat gelovigen mensen mogen zijn die per definitie positief en optimistisch in het leven staan. Het glas is altijd halfvol, nooit halfleeg. Het is niet voor niets dat paus Franciscus het document, waarmee hij het Heilig Jaar 2025 aankondigde,

de titel heeft gegeven: "De hoop stelt niet teleur". In een wereld waarin onzekerheid en angst vaak overheersen, roept de paus ons op om stevig verankerd te blijven in de hoop die ons door Christus is gegeven. Die hoop komt voort uit de belofte dat God ons liefheeft en dat Hij ons leidt op onze levensweg. Als pelgrims van hoop zijn wij geroepen om dit vertrouwen uit te dragen.

HOOP ALS GAVE EN OPDRACHT

Paus Benedictus XVI heeft in zijn encycliek "Spe Salvi" uit 2008 al het fundamentele karakter van christelijke hoop benadrukt. "Hoop is een voorwaarde voor leven en een middel om te overleven. Het is de kracht die ons in staat stelt de toekomst met een zekere verwachting tegemoet te zien, zelfs in het aangezicht van moeilijkheden en lijden" (Spe Salvi, 27). Deze woorden herinneren ons eraan dat hoop niet alleen troost biedt in tijden van tegenslag, maar ook een drijvende kracht is die ons helpt om de uitdagingen van onze tijd met moed en vastberadenheid tegemoet te treden.

Dagelijks horen mensen om zich heen veel negatieve en sombere verhalen over oorlogen, vluchtelingen, sociale ongelijkheid en allerlei crises dichtbij en veraf. Je zou er pessimistisch van worden. Maar vanuit ons geloof weten we dat dit de verkeerde instelling is. Er gebeurt in de maatschappij ook veel goeds dat het verdient om onder de aandacht gebracht te worden. Daarom roepen

Beelden: Bisdom Rotterdam

we iedereen op om in dit Heilig Jaar de schijnwerpers te richten op plekken van hoop, op hoopvolle gebeurtenissen in de samenleving en op mensen die hoop uitstralen.

GETUIGEN VAN DE HOOP

Een belangrijk kenmerk van christelijke hoop is dat we deze niet voor onszelf houden, maar delen en uitdragen in de wereld. Ons geloof is niet alleen een persoonlijke aangelegenheid, maar een oproep om te getuigen van de hoop die in ons leeft.

De apostel Petrus schrijft daarover: "Wees altijd bereid tot verantwoording aan wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft" (1 Petrus 3, 15). Als gelovigen zijn wij geroepen om vanuit de hoop te leven en een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. Dat betekent dat we niet alleen vertrouwen op de voorzienigheid van God, maar ook actief werken aan het bevorderen van rechtvaardigheid, vrede en solidariteit.

LIEFDE

Daarom willen wij met u een 'beweging van hoop' in gang zetten. Laten we onze parochies, gezinnen en gemeenschappen maken tot plaatsen van ontmoeting en hoop. Laten we elkaar ondersteunen, bemoedigen en samen zoeken naar manieren om ons geloof zichtbaar te maken in onze daden. Hoop vindt haar vervulling in de liefde. Door in liefde te leven, getuigen wij van de levende hoop die Christus ons heeft gegeven.

Komt u ook?

Vanwege het Heilig Jaar organiseert het bisdom een bedevaart op zaterdag 31 mei. De meimaand is traditioneel Mariamaand. Deze bedevaart gaat daarom naar het Heiligdom Onze Lieve Vrouw ter Nood in Heiloo (Noord-Holland). In zijn bul voor het Heilig Jaar noemt paus Franciscus Maria "Moeder van de hoop". Verschillende parochies organiseren een bus om deze dag samen op bedevaart te gaan. Vraag na in uw parochie en zie de agenda op bisdomrotterdam.nl.

DE HOOP DOORGEVEN

Tot slot nodigen wij u uit om de hoop door te geven aan anderen, vooral aan hen die ontmoedigd zijn of zich in een moeilijke situatie bevinden. Paus Franciscus nodigt ons uit om 'bruggen van hoop' te bouwen en ons leven te richten op de noden van anderen, vooral de armen, de eenzamen en de vreemdelingen. Het is onze roeping als christenen om niet alleen onze hoop levend te houden, maar ook hoop te brengen. Vooral naar mensen en plaatsen waar de hoop ontbreekt.

TOT SLOT

Dierbare broeders en zusters, laten we in dit Heilig Jaar in beweging komen en op weg gaan als 'pelgrims van hoop'. Daarbij mogen we onze ogen gericht houden op Christus, die ons de ware en onvergankelijke hoop schenkt.

Tegelijkertijd mogen we gehoor geven aan de oproep om samen te werken aan een wereld, waarin liefde en gerechtigheid de boventoon voeren en waarin de hoop op Gods belofte ons leidt en inspireert.

Moge de Heilige Geest u vervullen met vreugde en vrede in uw geloof, zodat u rijkelijk kunt hopen, zoals de apostel Paulus ons bemoedigt: "Moge de God van de hoop u vervullen met alle vreugde en vrede in uw geloof, zodat uw hoop overvloedt door de kracht van de Heilige Geest" (Romeinen 15, 13). Mogen deze woorden u inspireren en u helpen om - samen met ons - de pelgrimstocht van hoop aan te gaan, met een hart dat openstaat voor de toekomst die God ons belooft. ■

www.jubeljaar2025.nl

Hoop: Engelen bij het lege graf

Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) beschouwt het Woord van God als een schatkamer die we als gelovige mensen telkens opnieuw moeten openen.

Door diaken Vincent de Haas (Katholieke Bijbelstichting KBS)

Als de vrouwen naar het graf van Jezus gaan, waarin zijn lichaam eerder is neergelegd, vinden zij de steen ervoor weggerold. De vrouwen hadden alles meegemaakt. Ze waren met Jezus meegetrokken naar Jeruzalem. Ze hadden zijn gevangenneming, zijn veroordeling, zijn kruisdood en zijn begrafenis meegemaakt. Ze wisten precies waar Hij begraven was en nu stonden ze voor een leeg graf. Ze wisten niet wat ze hiervan moesten vinden en denken. De evangelist beschrijft dit als geen uitweg meer weten. Of anders gezegd: hier is iets gebeurd waar het menselijk verstand geen raad mee weet.

DE HEER JEZUS

Wanneer de vrouwen het geopende graf binnengaan, vinden ze daar het lichaam van 'de Heer Jezus' niet. Deze omschrijving is veelzeggend. In Lukas wordt Jezus alleen hier 'de Heer Jezus' genoemd. Jezus staat in een nieuw perspectief. Jezus is niet meer de Jezus van vroeger; Hij is nu de Heer Jezus. De vrouwen hebben nog geen weet van Jezus' nieuwe situatie en raken in een impasse omdat ze zijn lichaam niet kunnen vinden, terwijl ze toch nauwkeurig hadden geregistreerd waar het lichaam werd neergelegd.

DE VERRIJZENIS

Door twee engelen (in stralend witte kleren) worden ze op het nieuwe spoor gezet. De engelen benoemen Jezus' nieuwe positie. Vanaf nu telt niet alleen meer wat de vrouwen gezien hebben, maar zij herinneren

zich ook wat ze gehoord hebben.

De lezer verneemt nu dat de vrouwen al in Galilea van Jezus zelf vernomen hebben wat Hem allemaal te wachten zou staan. Zij herinneren zich Jezus' woorden dat Hij op de derde dag zou verrijzen (lees ook Lukas hoofdstuk 22, 61) en die herinnering brengt een omslag teweeg. Ze keren terug naar de elf en hun metgezellen.

Deze groep van elf is nog nooit zo benoemd. Wel is de lezer bekend met de twaalf (Lukas 9, 1), die ook apostelen genoemd worden, en met de tweeënzeventig (Lukas 10, 1). 'De elf en hun metgezellen' gaan nu na de verrijzenis als een nieuwe thuisbasis functioneren. Was het eerder in het boek zo, dat leerlingen terugkeerden naar Jezus (Lukas hoofdstuk 9, 10 en Lukas 10, 17), vanaf nu is herhaaldelijk sprake van een terugkeer naar de elf en de wijdere kring die hen omgeeft.

BOODSCHAP VAN HOOP

De engelen bij het graf geven allen in het evangelie en ook degenen die het evangelie lezen, een nieuw perspectief. Het einde is niet het einde. De dood is geen afsluiting maar een doorgang. Die boodschap van hoop vertellen ze aan de vrouwen die het op hun beurt weer vertellen aan de elf en hun metgezellen. Deze laatste vertellen het weer aan anderen. Zo is het ook bij ons aangekomen. Jezus is de Levende Heer die allen de in Hem geloven, het leven geeft. De lezer zelf mag zich verheugen in dit nieuwe besef. ■

1 Op de eerste dag van de week echter gingen zij zeer vroeg in de morgen naar het graf, met de welriekende kruiden die zij klaar gemaakt hadden. **2** Zij vonden de steen weggerold van het graf, **3** gingen binnen, maar vonden er het lichaam van de Heer Jezus niet. **4** Terwijl zij niet wisten wat daarvan te denken, stonden er plotseling twee mannen voor hen in een stralend wit kleed. **5** Toen zij van schrik bevangen het hoofd naar de grond bogen, vroegen de mannen haar: 'Wat zoekt ge de Levende bij de doden?' **6** Hij is niet hier, Hij is verrezen. Herinnert u, hoe Hij nog in Galilea tot u gezegd heeft: **7** De Mensenzoon moet overgeleverd worden in zondige mensenhanden en aan het kruis geslagen, maar op de derde dag verrijzen.'

Lukas 24, 1-7

Rkbijbel.nl

BEZOEKWERK:

Door Daphne van Rosendaal

Beweging van hoop

Eén van de taakvelden van het kerkelijk werk is het pastoraal en diaconaal bezoekwerk. Voor vrijwilligers die bezoekwerk doen was er op zaterdag 15 februari een impulsdag.

“Ik wist van tevoren niet wat ik ervan moest verwachten. Ik was heel benieuwd hoe ik het zou ervaren.” Hans (58) bezoekt sinds twee jaar iemand in de gevangenis in Alphen. Elke twee weken gaat hij er langs. “Ik dacht er al langer over na, maar het kwam er niet van. Tot ik een keer bij een oecumenische viering was, waar het ging over de werken van barmhartigheid. Er ging een mandje rond waar iedereen een papiertje uit kon halen met een werk van barmhartigheid. En ik trok: de gevangenen bezoeken.”

GEZIEN WORDEN

Het voelde als meer dan toevallig. Via Exodus, een stichting voor opvang en begeleiding aan (ex-)gedetineerden en hun naasten, kwam Hans in contact met een gedetineerde in de Penitentiare Inrichting in Alphen. “Het is bijzonder om mee te maken”, zegt hij. “Ik ben als bezoeker geen onderdeel van het gevangenisstelsel. Ik ben niet een van de professionals die er werken. Daarom is het op een eigen manier waardevol als ik op bezoek kom. De ontmoeting en gesprekken verrijken me”, zegt hij. “Stichting Exodus ondersteunt je met handvatten en er zijn ook trainingen waarbij je andere vrijwilligers ontmoet”, vertelt Hans.

In zijn bul voor het Heilig Jaar “Pelgrims van hoop” vraagt paus Franciscus om concreet hoop te geven aan gevangenen, zieken, jongeren, migranten, ouderen en armen (Spes non confundit nrs. 10-15). Het bezoeken van mensen in moeilijke omstandigheden is een werk van barmhartigheid: “Ik was ziek en gij hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht” (Matteüs 25). De impulsdag pastoraal en diaconaal bezoekwerk werd verzorgd door Emile Boleij (geestelijk verzorger in het Maasstad Ziekenhuis Rotterdam en diocesaan gedelegeerde voor het categoriaal pastoraat) en Hein Steneker (medewerker kerkopbouw en pastoraat oude wijken in Rotterdam-Delfshaven).

Het bezoekwerk heeft volgens Hans met hoop te maken: “Wanneer mensen niet gezien worden, vragen ze zich af: waarom ben ik hier op deze planeet? Maar wanneer mensen er voor elkaar zijn, is er meer hoop om voor te leven. Hoop is het vertrouwen dat er een betere toekomst is en het vertrouwen dat er mooie dingen blijven in het leven. Zelfs binnen de muren van een gevangenis. Ik hoor bijvoorbeeld wel eens dat mensen het fantastisch vinden als ze een mooie viering hebben gehad in de gevangenis. Er is levensvreugde geweest en dat geeft iets om weer naar uit te kijken.”

ERVAAR HET

Bij de lunch zitten Anne Noordmeer uit Katwijk en Maria Broek uit Ridderkerk naast elkaar. Anne brengt de zieken-communie rond, onderhoudt contact met nabestaanden en doet algemeen bezoekwerk. Maria is ziekenbezoekster. “Ik doe dit vrijwilligerswerk nog maar een half jaartje”, vertelt ze. “Voor mij is alles nieuw. Het voelt alsof ik in het diepe gegooid ben. Maar ik leer veel. En het is mooi werk. Ik zou het mensen zeker aanraden. Probeer het gewoon. Ervaar het.”

De inleiders op de impulsdag geven veel informatie en tips. Zo vertelt Hein Steneker over de manier waarop je kunt luisteren met al je zintuigen. “Luisteren doe je met je oren. Het is heel belangrijk dat je goed hoort wat er gezegd wordt”, zegt hij. “Maar het gaat ook om je ogen: zie je wat er gebeurt en herken je emoties? En ook je mond doet mee als je mensen terug-

geeft wat je hen hebt horen vertellen. Dat is heel belangrijk, omdat je daarmee laat merken dat je iemand echt hebt gehoord. Je bent dus met al je zintuigen aanwezig en veel meer dan ‘een luisterend oor’.”

'Door op bezoek te gaan geef je mensen hoop'

Voor Maria is het een van de dingen die ze van deze dag meeneemt: “Luisteren, aandacht en tijd nemen en liefde uitstralen. Ik heb geleerd hoe ik nog beter aandacht kan geven en ook meer open vragen kan stellen. Omdat ik nog maar kort bezoekwerk doe, kom ik bij de meeste mensen nu voor de eerste keer en is het vooral kennismaken. Maar later en als de situatie zich ervoor leent wil ik ook het geloof ter sprake proberen te brengen. Anne heeft me daar vandaag bij geholpen. Als het bij je past en als het bij de situatie past kun je gewoon over

geloof spreken. Ik dacht: daarvoor moet ik een enorme bijbelkennis hebben. Want stel dat mensen iets zeggen of iets vragen en ik moet toegeven dat ik iets niet weet? Maar dan kan ik natuurlijk naar iemand anders verwijzen. Ik hoef het niet alleen op te lossen. Deze dag heeft me meer vertrouwen gegeven.”

NIET ALLEEN

“Mij gaf deze dag weer inspiratie”, vult Anne aan. Ze vindt het belangrijk om bezoekwerk te doen. “Jezus is mijn grote voorbeeld: zijn zoals Hij. Daarom is aandacht hebben voor elkaar belangrijk. Door het bezoekwerk geef je mensen hoop, omdat er iemand is die naar ze luistert. Ze voelen dat ze niet alleen zijn, dat er iemand naast ze staat. En je kunt mensen ook zeggen: er staat Iemand met een hoofdletter naast je. We zijn allemaal Gods kinderen. Je geeft mensen hoop, omdat ze merken dat ze kunnen delen wat ze bezighoudt, ze zitten er niet alléén mee, bijvoorbeeld de hoop op een rustig uiteinde, dat je daarover met ze in gesprek gaat.”

EEN VLAMMETJE

“Zonder hoop hou je het niet vol in je leven. Hoop is het vlammetje waarop je loopt”, vertelt Anne. “Ik hoop dat de Heilige Geest me blijft inspireren. Als je te maken krijgt met verlies, merk je dat het vlammetje lager wordt en dat je heel hard moet bidden om opnieuw vertrouwen te krijgen. Dan merk ik dat het belangrijk is dat je de Kerk hebt en daar steeds God weer mag vinden. Telkens mag ik daar weer komen en het weer ervaren.” ■

Vraag & Antwoord

Waarom is schuldenvergeving belangrijk?

'De paus roept op tot kwijtschelding van schulden'

Vergeef ons onze schulden." Het is een bede die we dagelijks uitspreken. Bij het woord "schulden" denken we op de eerste plaats aan onze tekortkomingen, aan onze zonden. Vergeving van de zonden is noodzakelijk om God, onszelf en elkaar recht in de ogen te kunnen kijken en verder te kunnen gaan.

Het woord dat Jezus hier gebruikt (Matteüs 6, 12) drukt ook een andere dimensie van schuld uit, namelijk het materieel of geldelijk verschuldigd zijn. En dan gaat de bede niet om vergeving, maar om kwijtschelding. Kwijtschelding werkt net als vergeving: je verbreekt de ketenen om weer als vrij mens verder te kunnen gaan.

Paus Franciscus roept in zijn bul voor het Heilig Jaar op tot kwijtschelding van schulden van arme landen. "Meer dan een kwestie van grootmoedigheid, is het een kwestie van gerechtigheid", zegt hij (Spes non confundit 16). De paus herhaalde die oproep bij Wereldvredegedag dit jaar, mede in het licht van de klimaatcrisis. "Verschillende volken, die al gebukt gaan onder internationale schuld, zien zich ook nog gedwongen de last van de ecologische schuld van de meest ontwikkelde landen te dragen", zei hij. De internationale gemeenschap moet die "ecologisch schuld tussen het Noorden en het Zuiden" erkennen en "acties ondernemen voor een kwijtschelding van de buitenlandse schuld."

Kwijtschelding van schulden is een belangrijk thema in de Bijbel. In het Sabbatjaar werden alle agrarische schulden kwijtgescholden en werden zij die zich als slaaf hadden verkocht vanwege schulden weer in vrijheid gesteld. In het Jubeljaar werden alle landen en oogsten weer teruggegeven aan de oorspronkelijke bezitters. En in de parabel over de koning en zijn dienaren speelt kwijtschelding ook een centrale rol (Matteüs 18, 23).

Mensen en landen maken schulden. En in veel gevallen zien we schulden alleen maar oplopen, omdat de ene schuld met de andere, grotere wordt afgelost. Dat tast de waardigheid aan, van de persoon of het land, het algemeen welzijn komt in het geding en subsidiariteit maakt plaats voor een steeds grotere afhankelijkheid. Dat dit schrijnende situaties kan opleveren zien we aan de zogenaamde 'aasgierfondsen', die schulden opkopen om er via rechtsgang aan te verdienen ten koste van de schuldenaren. Opnieuw het verhaal van de rentmeester.

Kwijtschelding, net als vergeving, vraagt om ommekeer en barmhartigheid. Zij schept nieuwe ruimte van leven vanuit een diep ervaren gevoel van verbondenheid en solidariteit. Zij maakt een einde aan de macht van de Mammon en opent de weg naar het Rijk van God. ■

Diaken René de Weerd

René de Weerd is diaken van het bisdom 's-Hertogenbosch
Hij vertaalde voor het bisdom Rotterdam de DOCAT en het DOCAT Werkboek
www.docat.nl

Wat vraagt God van jou?

ROEPINGENZONDAG 2025

Roepingenzondag wordt dit jaar gehouden op 11 mei. Parochies ontvangen hiervoor materiaal, waaronder een poster en een gebed. De collecte op Roepingenzondag is bestemd voor Vronesteyn.

“Voor wie nadenkt over een roeping tot het priesterschap of diaconaat is het Heilig Jaar 2025 een concrete uitnodiging om als pelgrim van hoop op weg te gaan en met Vronesteyn die roeping te onderzoeken”, zegt rector Walter Broeders van Vronesteyn. “Dat klinkt door in het landelijke thema voor Roepingenzondag ‘Wat vraagt God van jou?’ Met deze bijzondere vraag mogen we aan de slag vanuit de hoop die in ons leeft.”

CHRISTUS IS ONZE HOOP

“Christenen zijn pelgrims van hoop, omdat wij door God geroepen zijn, houdt paus Franciscus ons voor. Geroepen om te getuigen en boodschappers te zijn van Gods liefde voor de mensen. Dat is de kern van het evangelie. Christus is onze hoop! Door zijn dood op het kruis en zijn verrijzenis heeft Hij de zonde en dood definitief overwonnen en de weg geopend naar het eeuwig leven. ‘Wat vraagt God van mij?’ is een vraag die ons allen aangaat”, vervolgt de rector. “Bijzonder geldt dit voor de

roeping tot het priesterschap en diaconaat. Deze vraag kan worden beantwoord als je deze vraag eerst in gebed voorlegt aan de Heer. Maar niet alleen in persoonlijk gebed, ook in de gemeenschap van de Kerk mag je samen met anderen zoeken naar het antwoord op deze vraag. Wij allen die gedoopt zijn, worden geroepen. Wees niet bang en zoek antwoord op die ene vraag: wat vraagt God van mij?”

ONTVANGEN EN DOORGEVEN

Bisschop Van den Hende onderstreept de uitnodiging van de rector. “In de kerkgemeenschap ontvangen wij als gelovigen de hoop van Christus en we zijn geroepen om deze hoop door te geven”, zegt de bisschop. “Priesters en diakens zetten zich in voor het sacramentele leven, voor de verkondiging en zijn voortrekkers in caritas en diaconie in de parochies in het bisdom. Zo kunnen wij samen vanuit ons geloof steeds opnieuw hoop ontvangen en doorgeven aan de mensen die God op onze weg brengt.” ■

“Roeping is een uitnodiging aan ons om Jezus te volgen langs de weg die Hij voor ons geluk en het welzijn van onze naasten heeft uitgedacht”, zegt paus Franciscus. Het is niet altijd gemakkelijk de eigen roeping te onderscheiden. Zeker niet in onze geseculariseerde en drukke wereld. Vronesteyn wil daarom mannen helpen die nadenken over de vraag of God hen roept tot het ambt van priester of diaken ten dienste van de parochies in het bisdom Rotterdam. Het onderzoeken van een roeping tot priester of diaken is een proces van meerdere jaren, dat ook in de loop van de studie en vorming verder gestalte krijgt. Ook biedt Vronesteyn hiervoor het oriëntatiejaar ‘Kom en zie’ aan.

Neem contact op met rector Broeders van Vronesteyn:
tel.: 070 3873804 / 06 27140117
e-mail: w.broeders@bisdomrotterdam.nl
www.vronesteyn.nl

Steun Vronesteyn met een gift via IBAN NL29 INGB 0000 3656 73 t.n.v. Centrum Vronesteyn. Geef eenvoudig online op www.vronesteyn.nl of scan de QR-code.

Personalia

Benoeming

- **Drs. R.H. Dits**, verlenging benoeming tot diaken parochies HH. Nicolaas Pieck en Gezellen te Spijkenisse e.o. en De H. Familie te Oude-Tonge e.o. (0,5 fte), 05-09-2024
- **P.A. Kuhlmann**, verlenging benoeming tot diaken parochie De Vier Evangelisten te Den Haag tot 12-01-2026, 29-10-2024
- **R.L.M. Visser**, verlenging benoeming tot pastoor H. Thomasparochie te Alphen aan den Rijn (tot 01-09-2025), 01-12-2024
- **A.U. Moron s.v.d.**, benoeming tot parochie-vicararis parochie De Vier Evangelisten te Den Haag voor een bepaalde tijd (tot 12-08-2026), 09-12-2024
- **M.W.C.C.A. Magielse o.p.**, benoeming tot parochie-vicararis parochie De Goede Herder te Schiedam e.o. en benoeming tot rector basiliek O.L. Vrouw Rozenkrans te Schiedam 0,5 fte, 26-01-2025
- **S.J.M. Ansinger o.p.**, benoeming tot parochie-vicararis parochie De Goede Herder te Schiedam e.o. (0,5 fte), 26-01-2025
- **P.M. Aerssens o.p.**, benoeming tot lid pastoraal team diocesane studenten-parochie H. Catharina van Alexandrië locatie Rotterdam (0,5 fte), 26-01-2025
- **P.M. Aerssens o.p.**, benoeming tot priester-assistent t.b.v. de Surinaamse parochie Petrus Donders te Rotterdam, 26-01-2025
- **E.J. Nwogueze c.s.sp.**, benoeming tot parochie-vicararis Portugees-Kaap-verdische parochie O.L. Vrouw van de Vrede te Rotterdam (tot 13-04-2026), 14-02-2025
- **F.M. Razafimandimby s.v.d.**, benoeming tot parochie-vicararis parochie HH. Maria en Jozef te Rijswijk (tot 15-02-2028), 15-02-2025

- **A.L. Langerhuizen**, benoeming tot parochievicaris en lid pastoraal team parochie Sint Jan de Doper te Gouda (tot 01-10-2025), 01-03-2025

Ontslag/ontheffing kerkelijke zending

- **A.G.H. Wessel**, eervol ontslag als r.k. geestelijk verzorger verbonden aan het Haaglanden Medisch Centrum (HMC) Den Haag (vervroegd emeritaat), 01-12-2024
- **Drs. A.J. Halin**, eervol ontheffing kerkelijke zending pastoraal werker parochie Christus Koning te Berkel en Rodenrijs e.o., 01-12-2024
- **Drs. F. Kazenbroot**, eervol ontheffing kerkelijke zending als r.k. geestelijk verzorger verbonden aan het Haga Ziekenhuis Zoetermeer (vervroegd pensioen), 05-12-2024
- **C. Boomaerts c.p.**, eervol ontheffing pastorale zending priesterassistent t.b.v. Zorgpartners Midden-Holland, locaties Irishof en Korte Akkeren te Gouda, 14-01-2025
- **Mw. J.G. Stam**, eervol ontheffing kerkelijke zending pastoraal werker parochie Pax Christi te Woerden e.o. (vervroegd pensioen), 01-02-2025
- **A. Kunnekkadan Devassy s.v.d.**, eervol ontslag als parochievicaris en lid pastoraal team parochie De Goede Herder te Schiedam e.o. 20-01-2025
- **M.V. Tharsis s.v.d.**, eervol ontslag als parochievicaris parochie De Goede Herder te Schiedam e.o., 20-01-2025
- **M.W.C.C.A. Magielse o.p.**, eervol ontslag als parochievicaris Surinaamse parochie Petrus Donders te Rotterdam, eervol ontslag lid pastoraal team diocesane studentenparochie H. Catharina van Alexandrië locatie Rotterdam, 26-01-2025
- **A.L. Langerhuizen**, eervol ontslag pastoor parochie Maria Sterre der Zee te Den Haag, 01-03-2025

Overig

- **D.G.H. van der Werf RA**, met terugwerkende kracht per 01-01-2024 benoemd voor een

tweede periode van vier jaar tot lid bestuur R.K. Begraafplaats en Crematorium Laurentius

- **F.X.M.A. Baggen**, met terugwerkende kracht per 01-01-2024 benoemd voor een tweede periode van vier jaar tot lid bestuur R.K. Begraafplaats en Crematorium Laurentius
- **Mevr. C.A.M. van der Voorn-van de Zon**, per 06-08-2024 benoemd voor een derde termijn van vier jaar tot lid bestuur "Bedevaart van het Groene Hart naar Kevelaar"
- **A.M. van Aarle**, per 06-08-2024 benoemd voor een derde termijn van vier jaar tot lid bestuur "Bedevaart van het Groene Hart naar Kevelaar"
- **J.H.M. Kuijpers**, per 01-11-2024 benoemd voor een tweede termijn van vier jaar tot lid bestuur (penningmeester) R.K. Begraafplaats St. Agatha
- **S.A. Kuik**, per 01-12-2024 benoemd tot bisschoppelijk gedelegeerde voor de migrantengemeenschappen in het bisdom Rotterdam
- **J. Terlouw**, per 01-12-2024 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid bestuur kerkelijke instelling Laurentius en Ignatius
- **R.A.J. Steenvoorde o.p.**, per 01-12-2024 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid bestuur kerkelijke instelling Laurentius en Ignatius
- **M.K. Kremer csj**, per 15-12-2024 benoemd voor een tweede termijn van acht jaar tot lid Kathedraal Kapittel
- **Th.W.J. Tetteroo**, per 01-01-2025 benoemd voor een vierde termijn van vier jaar tot lid bestuur R.K. Begraafplaats St. Agatha
- **J.A.G. Bekkers**, per 01-01-2025 eervol ontslag als lid Raad voor Economische Aangelegenheden
- **C.A.P. Groenendaal**, per 15-01-2025 eervol ontslag als lid bestuur stichting Vrienden van de Abt te Den Haag
- **Mr L.R.T. Peeters**, per 23-06-2025 voor een vierde periode van vier jaar tot voorzitter en lid bestuur Stichting R.K. Begraafplaatsen Dordrecht

Beeld: Bisdom Rotterdam

Op 8 maart is te Teteringen overleden **Mgr. Ronald Philippe Bär o.s.b.** (1928). Mgr. Bär was emeritus bisschop van Rotterdam, emeritus bisschop van het Militair Ordinariaat. In 1954 trad hij in in het Benedictijner klooster van Chevetogne. Na zijn professie (1955) werd hij in Chevetogne priester gewijd (1959). In 1982 werd hij hulpbisschop van bisschop Simonis in het bisdom Rotterdam en werd hij benoemd tot bisschop van het Militair Ordinariaat. Toen Mgr. Simonis aartsbisschop van Utrecht werd volgde Mgr. Bär hem op in 1983 als bisschop van Rotterdam. In 1993 ging hij met emeritaat. Hij woonde daarna in het klooster van de benedictijnen in Chevetogne (B) en sinds 2020 in verzorgingshuis Park Zuiderhout te Teteringen. Zijn wapenspreuk was: Christo et Ecclesiae (Voor Christus en de Kerk).

In Almelo overleed op 23 januari pater **Bouke Halma O.Carm** (1943). In 1960 begon hij als novice zijn weg als religieus in de Orde van de Karmelieten, sinds 1969 als priester. Pater Halma was verbonden met de pastoraal in het bisdom Rotterdam toen hij benoemd werd in de Titus Brandsmaparochie te Dordrecht. In deze periode werd hij naast pastor ook moderator van het stads-pastoraat in Dordrecht, waarnemend deken van het dekenaat Zuid Holland Zuid en deken van Dordrecht.

Op 23 januari is overleden de zeereerwaarde heer **Willem Eduard Frederik Marie Froger** (1938), priester van het bisdom Rotterdam, priester gewijd op 6 juli 1968. Naast zijn pastorale inzet was pastoor Froger actief in het Adviescollege voor Ambtskandidaten (A.V.A.) en vervolgens in de Adviescommissie voor pastoraal werkers (in opleiding). Hij maakte deel uit van de Priesterraad en was hij enkele maanden deken van Rotterdam. Hij was lid van de diocesane bezoekgroep en maakte bestuurslid van Pro Nobis et Posteris.

Op 4 maart is overleden de hoogerwaarde heer **Andreas Johannes Lambertus Maria (André) Bosman** (1936), priester van het bisdom Rotterdam, priester gewijd op 16 juni 1962. Naast zijn pastorale inzet in parochies was hij godsdienstleraar aan het Stanislascollege te Delft, secretaris en later deken van het dekenaat Delft (1991), het dekenaat Rotterdam (1995), het dekenaat Schiedam (1998) en het fusiedekenaat Rijnmond (1999). In 2004 ging hij met emeritaat.

Steun de katholieke Bijbel

De Katholieke Bijbelstichting (KBS) zet zich in om de Bijbel toegankelijk te maken voor elke lezer. In de katholieke liturgie is de Willibrordbijbel dé standaardtekst. U vindt hem online op rkbijbel.nl. Ga voor onze uitgaven naar winkel.rkbijbel.nl. Steun ook ons Bijbelwerk via de Stichting Vrienden van de Bijbel, eenmalig of als periodieke gift.

www.rkbijbel.nl • winkel.rkbijbel.nl
info@rkbijbel.nl

Stichting Vrienden van de Bijbel:
NL32 INGB 0001 6606 66 (ANBI)

Ontdek de opleidingen en cursussen Theologie van Tilburg University!

Ben je geïnteresseerd in theologie, zingeving en spiritualiteit? En wil je studeren combineren met je professionele en persoonlijke leven? Tilburg University biedt deeltijd en voltijd bachelor-, premaster- en masteropleidingen aan.

Ook kun je individuele cursussen in verschillende domeinen van de katholieke theologie volgen om je kennis te verbreden in bijvoorbeeld dogmatiek en moraaltheologie of online Bijbelse talen studeren.

Kom kennismaken en meld je aan voor de Studie
Informatiedag Theologie op 16 mei in Utrecht!

Bachelor Theologie | Bachelor Theology | (Pre) Master
Theologie | (Pre) Master Geestelijke Verzorging | (Pre) Master
Christianity and Society | Universitaire Lerarenopleiding
Godsdienst en Levensbeschouwing

Tilburg School of Catholic Theology

Understanding Society

Week Nederlandse Missionaris.nl
Pinksteractie 31 mei – 8 juni 2025

week
nederlandse
missionaris

Geloven in de ander.

Ieder mens
telt mee. help &
doneer!

ANBI

Wij steunen missionarissen
en missionair werkers.
NL30 RABO 0171 2111 11

Week Nederlandse Missionaris.nl
Pinksteractie 31 mei – 8 juni 2025

week
nederlandse
missionaris

Geloven in de ander.

help &
doneer! Ieder mens
telt mee.

ANBI

Wij steunen missionarissen
en missionair werkers.
NL30 RABO 0171 2111 11

Iedereen een thuis. U heeft de sleutel.

Je eigen vaste plek, met je eigen spulletjes. Ruimte om jezelf te zijn, te mogen zijn. Dát maakt van een huis een thuis. En dat is een onmisbare zekerheid in het leven. In ons land zijn er helaas meer dan 1 miljoen mensen die juist dat moeten missen. Daar kunt u met uw huis iets aan doen. Door uw huis na te laten aan Kansfonds als u er straks niet meer bent.

Kansfonds biedt sterke – en vaak verrassend simpele – oplossingen voor complexe problemen. En we zetten een vliegwiel op wat werkt. Zo weten we mensen een thuis te geven. Help ons thuisgeven. Laat uw huis (of een gedeelte daarvan) na aan Kansfonds. Kijk op www.kansfonds.nl/nalaten of bel (035) 624 96 51 en vraag het gratis boekje *Wat is thuis* aan.

Wat is thuis? Lees de inspirerende verhalen en overdenkingen.

Een thuis lijkt zo vanzelfsprekend, je zou bijna vergeten hoe belangrijk het is. Totdat je de verhalen leest van mensen die geen thuis hebben. Hoe leven zij? Hoe houden zij hoop? En wat betekent Kansfonds voor hen? Vraag het gratis boekje *Wat is thuis* aan.

Vastenactie 2025

In Oeganda worden de maaltijden gekookt op vuur, maar houtskool en hout zijn voor veel gezinnen onbetaalbaar. Vastenactie-partner RUGLI zette daarom een productielocatie op voor goedkope briketten van gft-afval. Marion Muhindo: "Vroeger kon ik soms geen eten kopen voor mijn gezin; nu kan ik plannen maken en kunnen mijn kinderen naar school!"

Helpt u mee?

Voor € 40 kan een moeder al een half jaar gebruikmaken van de productiefaciliteiten en krijgt ze een opleiding!

IBAN: NL21 INGB 0000 0058 50

Help Marion
haar dromen
waar te maken!

www.vastenactie.nl

VASTENACTIE

GOEDE VRIJDAG

Vrijdag
18-04
15:00 uur

Graag nodigen wij u op Goede Vrijdag uit voor de Kruisweg. Tésamen met de gemeenschappen van Kaapverdianen, Nederlanders, Surinamers, Engelstalige en Franstalige Afrikanen en Filipijnen zullen wij met Diaken Franck Baggen een rondgang langs alle Kruiswegstaties op de begraafplaats maken.

Gratis aanmelden via onze website:
begraafplaatslaurentius.nl/goedevrijdag

Meer informatie over Goede Vrijdag vindt u op:
www.begraafplaatslaurentius.nl/goedevrijdag

